

vo **ING** belang

*Interview met pensioenactivist
Sjaak Zonneveld:*

**‘Doorwerken tot
je 80e alleen
als het leuk is’**



Wat gebeurt er precies rond het belangenbehartigen?



7 **Wat de rayons aan activiteiten
gaan organiseren**



8 **‘Nog meer interessante en leuke
dingen doen voor de leden’**



van de redactie

We merken er in de media nog niet veel van. Maar tijdens de komende Tweede Kamerverkiezingen in maart volgend jaar gaat het onderwerp pensioenen een belangrijk thema worden. En niet in de laatste plaats omdat een aantal politieke partijen er luid de trom over zal slaan.

Want de betaalbaarheid van ons huidige pensioenstelsel staat stevig onder druk door externe factoren zoals de demografische opbouw en de lage rente waarvan niemand kan en durft te zeggen wanneer die wijzigen. Welke politieke partij durft in verkiezingstijd toe te geven dat de kans aanzienlijk is dat de pensioenuitkeringen hun indexering verliezen of erger, gekort moeten worden?

Nu zitten de gepensioneerden die naast hun AOW voor hun inkomen van het Pensioenfonds ING (PFI) afhankelijk zijn, wel gebeiteld met een actuele dekkingsgraad van 137% terwijl de wettelijke minimale dekkingsgraad 105% bedraagt. Dat is geen reden om achterover te leunen, leert de nieuwe voorzitter Wim Evers van de Commissie Pensioenen. Hij legt uit wat we allemaal doen om onze belangen bij de PFI en de CDC-fondsen optimaal te behartigen. En als we dat op een rij zetten, mag in alle bescheidenheid worden gesteld dat onze invloed op het beleid van de PFI geruststellend genoemd kan worden.

Het eerste halfjaar van de vereniging zit er bijna op. Vanaf dag één hield het bestuur het gas op de plank. Met grote voortvarendheid staat de vereniging fier in de wind: het bestuur is erg actief met het maken van de jaarplannen voor 2017 en de evenementenkalender raakt steeds beter gevuld. We kijken daarom uit naar die jaarplannen en houden u erover op de hoogte.

Fijne feestdagen gewenst en tot ziens op de nieuwjaarsreceptie!

De kernredactie



vereniging voor oud-medewerkers ING Bank

Inhoud:

8 MIJN DRIVE

- › *Ledenraadslid Dik van Vliet van rayon Noord*

17 PUZZEL MEE

20 VERENIGINGSNIEUWS

- › *Wat de rayons aan activiteiten gaan organiseren*
- › *Winterse wijnaanbieding*
- › *Zichtbaar op Job Link Event van ING*

24 MIJN CREATIE

Kunstschilder Marc de Boer exposeert in Gelderland





4 INTERVIEW

Sjaak Zonneveld

*“Doorwerken tot je 80^e,
maar alleen als het leuk is”*



18

‘De stap buiten ING was een zeer goede keuze’

Peter Mackaay en Ben van Wamel gingen in zaken na hun loopbaan bij ING

Uit de rayons:

7 Architectuurwandeling en museumbezoek in Amsterdam

10 UW BELANG

- › **Aandacht voor zorgverzekeringen 2017**
- › **Zilveren Kruis Zorgverzekering met collectief voordeel via VO-ING VO-NN**
- › **ONVZ ZorgConsulent: uw gids in de zorg**
- › **Commissie Pensioenen. Wat gebeurt er precies rond het belangenbehartigen?**



Colofon: VO-ING belang is het ledenmagazine voor de leden van de Vereniging Oud-medewerkers ING Bank.

Uitgever

Stichting Bovom, Paul Barten.

Kernredactie

Jacqueline Albers, Paul Barten, Willen Jan van Munster, Hans Nijenmanting, Ewald Wagenaar, Gerard van Weerdhuizen.

Vormgeving

BADE Creatieve Communicatie

Productie

Graphic Support

Redactieadres

Administratie VO-ING, Gerard van Weerdhuizen, Postbus 499, 1400 AL Bussum, e-mail: info@vo-ing.nl. Actueel nieuws over de VO-ING is te vinden op de website www.vo-ing.nl.

Ledeninformatie

Voor vragen over het lidmaatschap, de collectieve belangenbehartiging op het gebied van pensioenen en op sociaal terrein of om een adreswijziging doorgeven, neemt u contact op met de administratie. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten in te korten.

Contact

Postbus 499
1400 AL Bussum
telefoon 035 71 10 298
email info@vo-ing.nl
rek nr. NL40INGB0007368487
www.vo-ing.nl

© VO-ING, Bussum, 2016.

“Doorwerken tot je 80e, maar alleen als het leuk is”

Sjaak Zonneveld schreef er een boek over

Sjaak Zonneveld weet wat hij wil: doorwerken tot z'n tachtigste en tussentijds aan zijn pensioen werken. Van het leven genieten, maar ook zorgen voor zekerheid voor later. Hij heeft er een bestseller over geschreven: 'Reis rond de wereld in je beste dagen'. Een gesprek met de schrijver die én pleit voor nú genieten én langer doorwerken.

Dromen uitstellen tot je de pensioengerechtigde leeftijd hebt bereikt, is niet meer van deze tijd. Het leven is nú – niet over veertig jaar, aldus Sjaak Zonneveld (51) is een pensioenactivist en charismatische ondernemer. Het leven een stukje aangenamer maken nog voor de herfst van je leven is aangebroken, Sjaak gaf het voorbeeld en gooide zelf ooit het roer om. "Ik ging al eerder aan m'n pensioen werken. Dat doe ik op reis, want ik wil door tot m'n tachtigste. Eerst opladen, dan doorwerken. Ik schreef al reisblogs. Iemand stelde voor om er een boek van te maken. Pensioneren is stilzitten, wordt vaak gedacht, want dát is pas genieten. Maar hoe geniet je van het leven? Door elke dag achter de geraniums te gaan zitten? Is dat genieten van 'vrije tijd'?" Sjaak heeft een opmerkelijke visie: "Wat mij betreft gaan we ervan uit dat je misschien een halfjaar niets gaat doen; maar daarna moet je écht wel iets gaan doen dat een beetje zin geeft aan het leven. Voor velen was dat werk. Dat kan nu vervangen worden door een parttime baan of vrijwilligerswerk. Waarom zou je niet blijven werken als het niet kan?"

Ook als vrijwilliger

Hoe is zijn visie ontstaan? "Ik kwam veel gepensioneerd tegen tijdens mijn reizen. Ze wilden zo nodig bergen beklimmen en woeste zeeën bevaren. Maar waarom pas als je met pensioen gaat en niet eerder? Mijn ervaring is dat je na een half jaar reizen weer zin hebt om aan de slag te gaan. Maar niet alleen ik, ook onderzoeken zoals de Leiden Academy on Vitality and Aging laten de impact zien van wat ontspanning met iemand doet; je presteert beter na een sabbatical. Veel zeventigplussers willen nog werken. Blijf vooral niet wachten tot het pensioen, maar geniet nú al."

Stilzitten is voor de meeste actieve vijfenzestigplusser niet weggelegd. Een goed teken, vindt ook Sjaak: "Voor veel mensen die hun werk vervelend vonden, biedt de vrijheid van een (goed)

pensioen uitkomst. Verplicht naar de baas gaan zorgt voor een verlangen. Als je dan eindelijk met pensioen gaat, ben je vrij. Je bent autonoom, vrij om te doen wat je wilt. Voor veel zzp'ers is dat anders. Die komen er na een halfjaar achter dat je dan wel weer klaar bent met de vrije tijd. Zij doen er goed aan om als vrijwilliger aan de slag te gaan en sociale contacten te onderhouden."

Beleggen

Wat is belangrijk voor een gelukkig pensioen? Sjaak: "Het najagen van dromen is een belangrijke factor voor een gelukkig pensioen. Er zijn een hoop mensen die al lang bepaalde dingen wilden doen, maar waarvoor ze geen tijd hadden. Die moeten leuke dingen inplannen: vrijwilligerswerk, een parttime baan, reizen; als je maar niet niets gaat doen. Dan word je lui. Dan is je dag al vol met de ochtendkrant, een kopje koffie, een lunch en de eerste fles wijn die om een uur of drie opengetrokken wordt. Dan gaat je leven als een nachtkars uit."

Sjaak vindt dat je al van je pensioen kunt genieten als je nog aan het werk bent. Op vakantie aan je pensioen werken. "Ik zorg altijd dat ik een buffer heb, zodat ik het minimaal een jaar kan uitzingen. Als ik ergens een halfjaar op reis ga, wil ik ook nog de tijd hebben om nieuwe opdrachten te zoeken of een andere baan te vinden. Deze levensstijl kun je alleen aanhouden als je keuzes maakt. Geen lease-auto meer, maar op de fiets van A naar B. Niet meer roken en ook niet de maximale hypotheek nemen. En beleggen, dat is cruciaal. Dit is de enige manier om rendement te maken. Laat je daarbij niet leiden door de negatieve verhalen over pensioenfondsen. Je financiering voor de oude dag bestaat zeker voor 2/3 uit rendement van een belegging."

Aangenamer

Wat is er mis met het huidige pensioenstelsel? "Toen ik het pensioenthema ging onderzoeken, bleek er een wereld voor me open te gaan. Het huidige pen-

sioenstelsel is zo ongelofelijk oneerlijk, dat móet anders. Het huidige pensioenstelsel is one size fits all: totaal niet flexibel. Alles onder de norm van solidariteit. Heel star." Het kan totaal anders, vindt Sjaak. "Wat eraan moet gebeuren is dat er in plaats van een collectieve pot, ieder een eigen pot heeft. Vanaf dat moment kun je daar flexibeler mee omgaan."

Sjaak wil het pensioenstelsel openbreken. Daarom is hij mede-oprichter van BrightPensioen. "BrightPensioen biedt een individuele pensioenrekening voor zzp'ers en werkgevers zonder pensioen, waarbij wij, BrightPensioen, niets aan

Sjaak Zonneveld

BURGERLIJKE STAAT

samenwonend

BEROEP

ondernemer

INKOMEN

'Op dit moment houd ik een modaal inkomen over'

BOEK

'Reis rond de wereld in je beste dagen'

WEBSITE

www.tussenpensioen.nl

die pensioenpot verdienen. Bij alle andere aanbieders wordt er geld verdiend aan de inleg en aan de pensioenpot. Bij ons betalen deelnemers voor een lidmaatschap. En iedere deelnemer investeert honderd euro en krijgt daarvoor aandelen in het bedrijf. We zijn een social enterprise: we pakken een maatschappelijk probleem aan. Wij willen dat mensen meer pensioen overhouden. Dat doen we onder andere door de maandelijks de portefeuille te herbalanceren en door duurzaam te beleggen. Dus niet in wapens of de tabaksindustrie. We leven bewuster,

dus worden duurzame beleggingsfondsen populairder. Een pensioen is niet alleen een pot met geld, maar een voorziening die over 30, 40, 50 jaar je leven een stukje aangenamer maakt. Dus is het voor ons volkomen logisch dat duurzaam te doen.”

Blijf werken

“We worden inmiddels gevraagd door de politiek om over het nieuwe stelsel mee te denken. Concrete plannen worden nu in de hogere versnelling gezet. Er moet een snellere transitie komen. Ook de werkenden van nu moeten aan hun pensioen denken. Als je nu veertig bent en nog steeds niet bezig bent met je pensioen, ben je rijkelijk laat. Doordat mensen niet aan pensioen doen, gevoed door angst van de negatieve berichtgevingen, lopen ze vele fiscale voordelen mis. Je kunt ruwweg tien procent van je inkomsten onbelast als pensioen gebruiken. De negatieve nieuwsberichten over pensioenstelsels gaan voornamelijk over dalende dekingsgraden en korten, hebben alleen betrekking op collectieve pensioenen. Je spaart met pensioen een pot geld om je oude dag aangenamer te maken. En ja, dat is wél handig om te doen. Er is zoveel kennisgebrek. Wees verstandig en pak de fiscale voordelen.”

Heeft Sjaak nog een laatste advies?

“Ik herhaal het nog eens: blijf gewoon parttime erbij werken, als het kan. Een van de belangrijkste pijlers voor een gelukkige oude dag is iets om handen te hebben. Maar ook als je met pensioen bent geldt dat je je dromen waar moet maken zolang je nog fit bent. Koop m'n boek en je hebt in ieder geval al de handigste reistips. Dan hoeft je alleen je koffer nog maar te pakken.”

(Mark Wagemakers)

“Het huidige pensioenstelsel is zo ongeloofelijk oneerlijk, dat móet anders.”



‘Tot verheffing van de arbeider’

Architectuurwandeling en museumbezoek in Amsterdam

Op stap met een zeventigtal oud-collega's voor een architectuurwandeling langs gebouwen van de Amsterdamse School en een bezoek aan museum Het Schip.

De Amsterdamse School is alom een bekend begrip. Het is ontstaan toen een groep vrienden begin vorige eeuw grootse en politieke idealen had om tot vernieuwende architectuur en stedenbouw te komen. Zij zochten naar nieuwe vormen die pasten bij hun maatschappijvisie. De jonge Amsterdamse School-architecten decoreerden het straatbeeld met hun uitbundige en dynamische architectuur. De gebouwen als resultante bepalen en bespelen hun omgeving zowel buiten als binnenshuis.

In twee sessies, 's ochtends en 's middags, waren op 11 oktober voor oud-ING'ers architectuurrondleidingen langs volgens de Amsterdamse

Bezichtiging

Volgens een strak tijdschema leidden de gidsen Anna en Alexander de belangstellenden 's ochtends in twee groepen langs de verschillende bezienswaardigheden. Zij vertelden over de totstandkoming van deze architectuur die tot de jaren dertig van de vorige eeuw grote bloei kende. Mede dankzij financiële middelen van Amsterdamse welgestelden konden bijvoorbeeld duurdere stenen gebruikt worden voor de bouw in de wonderlijke, fantasievolle en expressionistische stijl. Bouwwerken met golvende gevels, vreemde en afwisselende metselverbanden, veel soorten bakstenen en parabolische vormen. Vazen, vloerkleden en meubels kregen nieuwe,

nieuwe stroming, in 1913 blokken met arbeiderswoningen neer te zetten die niet alleen functioneel zijn, maar er ook nog eens mooi uitzien.

Postkantoor

Aan de kop van het beroemdste complex genaamd 'Het Schip' in de Spaarndammerbuurt – er werd tijdens de bezichtiging nog flink gerenoveerd – is het postkantoor van de PTT. Hiervoor ontwierp De Klerk niet alleen de buitenkant maar ook het interieur. Een bijzondere indeling geeft de binnenkant een bijzondere uitstraling. De kleurkeuze van de tegelwand zijn niet willekeurig, maar geven die van een postduif(!) weer. Het postkantoor had in die tijd



School gebouwde arbeiderswoningen. 'Paleizen voor de arbeiders' werden die genoemd 'tot verheffing van de arbeider': kwalitatief goede woonvoorzieningen en hygiëne voor arbeidersgezinnen die tot begin vorige eeuw onder vaak erbarmelijke omstandigheden moesten leven. De belangstelling was groot. Colette Zonsveld en Lia van Veen, de organisatoren van dit evenement, konden naar tevredenheid melden dat de aanmeldingen het aantal toegelaten deelnemers verre overtrof.

expressieve vormen. Architecten en kunstenaars werkten vaak samen. Er was niet alleen aandacht voor de buitenkant van bouwwerken, ook het interieur werd in één adem organisch mee ontworpen. De artistieke stroming komt men tegen in alle disciplines van de kunst, zowel bij de dure ontwerpen voor de elite als de varianten voor de arbeidersbevolking. Met golvende daken, witte kozijnen en expressionistisch vormgegeven bakstenen muren weet Michiel de Klerk, een van de belangrijkste architecten van de

ook een buurtfunctie. Het zal de oud-ING'ers interesseren dat hier later ook salarisuitbetalingen werden gedaan. Tot dan werden loonzakjes in de kroeg uitgedeeld. Het laat zich raden dat het geld in eerste aanleg niet werd gebruikt voor het doen van boodschappen... De ochtendsessie werd afgesloten met een luxe lunch in het museum. Voor de deelnemers aan de middagbezichtiging was dat de start. De deelnemers konden terugkijken op een boeiende wandeling. (Hans Nijemanting)

‘Nog meer interessante en leuke dingen voor de leden doen’

*Ledenraadslid
Dik van Vliet
van rayon Noord*

**“...meer aandacht voor
het directe lokale contact
met leden...”**

Namens rayon Noord zit Dik van Vliet in de ledenraad. Ter kennismaking een paar vragen aan deze verzamelaar van de strips van Heer Bommel en Tom Poes.

Na zijn MULO-tijd begonnen Dik van Vliet (69) als leerling-verkoper in een internationale boekhandel in de Amsterdamse P.C. Hoofdstraat. Hij haalde de vakdiploma's voor de boekhandel en de uitgeverij en na zijn militaire dienstitijd kwam hij bij IBM in de onderdelenadministratie terecht. In 1972 verhuisde hij naar het Friese Broeksterwoude. Bij de Postcheque- en Girodienst (PCGD) in Leeuwarden werd hij aangesteld als 'administratief ambtenaar der derde klasse'. "Ik begon op de afdeling waar rekeningen werden geopend. Via de fraudepreventie- en de organisatie-afdeling heb ik mijn actieve periode als autorisatiebeheerder van applicaties afgesloten. Naast bedrijfs-cursussen heb ik certificaten marketing en een systeemontwerp bij de Open Universiteit gehaald en later nog een paar AMBI-modules op het gebied van netwerken."

Wat was de reden dat je in 1972 van IBM naar de PCGD in Leeuwarden bent overstapt?

"Wij konden moeilijk woonruimte in Amsterdam krijgen en ik had net daarvoor al een woninkje in Broeksterwoude gekocht. In het kader van de spreiding van rijksdiensten werd een kantoor van de PCGD onderdeel van de PTT in Leeuwarden gevestigd. Het was een heel verschil met een Amerikaanse multinational als IBM."

In de verkiezingskrant zeg je in de ondernemingsraad te hebben gezeten en met mantelzorg bezig te zijn. Een sociaal profiel, klopt dat?

Dik: "Ik denk het wel. Je weet nooit helemaal of zoiets het gevolg is van je opvoeding of dat het genetisch bepaald is. Mijn ouders hadden een zelfbedieningswasserij in een Amsterdamse volksbuurt en deden altijd wat meer voor klanten die het moeilijk hadden of op de onderste sporten van de maatschappelijke ladder stonden."

Wat heb je al gehoord en wat was je gevoel bij de eerste VO-ING-bijeenkomsten?

"In de nieuwe situatie nog niet zo veel. Dat komt ook doordat we in de tweede helft van 2016 geen ledenbijeenkomst

in rayon Noord hebben gehad. Dat gaat in 2017 veranderen. We hebben direct in januari al een nieuwjaarsreceptie gepland gecombineerd met een ledenbijeenkomst. Veel leden zagen in het recente verleden de noodzaak van de splitsing niet en voelden zich niet gehoord en betrokken bij het proces. We hebben toen een enquête op onze website gezet en daaruit bleek dat er nogal wat angst was voor een versplintering van de belangenbehartiging. Hoewel de omschakeling goed is gemanaged vanuit het VSI-bestuur denk ik dat er bij een volgende ingrijpende verandering meer aandacht voor het directe lokale contact met leden moet zijn."

Hoe is het voor je om ledenraadslid te zijn?

"Wennem. Hoewel de raad nog niet volledig is zijn we nu al met een vrij groot gezelschap. We hebben tijdens de onlangs in Naarden gehouden bosdag aan de hand van een door ieder te beantwoorden vragenlijstje kennis met elkaar gemaakt. De bijeenkomst was plezierig en zakelijk tegelijk."

Met welke onderwerpen binnen de vereniging heb je affiniteit, zoals bijeenkomsten?

"Voor de organisatie van ledenactiviteiten en de terugkoppeling naar de ledenbijeenkomsten. Samen met bestuurslid Bé Scholte heb ik me er hard voor gemaakt dat we daarvoor centraal per rayon een goede structuur in stand houden. In het aanvankelijke voorstel werd uitgegaan van gespreide lokale initiatieven. Je moet je voorstellen wat dat betekend zou hebben in uitgestrekte rayons als Noord en Zuid. Ik verwacht dat we nog meer dan in het

verleden interessante en leuke dingen voor de leden kunnen doen."

Wat drijft je persoonlijk hierbij?

"In Leeuwarden en ook in de andere ING-vestigingen heb ik de omgang met mijn collega's als plezierig ervaren. Dat is voor mij niet opgehouden na mijn actieve periode in het bedrijf."

Waarmee houd je je in je vrije tijd graag bezig?

"Ik verzamel alles van Marten Toonder en geniet van de Tom Poes- en Heer Bommel-verhalen, de daarin voorkomende types en hun taalgebruik. Mijn laatste uitgave betreft het nog uitkomende deel 28 van de verzamelde Tom Poes-avonturen die in de Donald Duck werden gepubliceerd. Ik ben een fervent krantlezer, ook op internet waar je via startpagina.nl de Belgische, Duitse en Engelstalige dagbladen kunt lezen. Met veelal uitstekende achtergrondartikelen met name in de Duitse pers. Daarnaast lees ik graag over filosofie."

Heb je andere vrijwillige of betaalde functies?

"Momenteel ben ik penningmeester van plaatselijke de SP-afdeling. Voor de Leeuwarder Onafhankelijk Seniorenvereniging help ik ouderen met de digitale belastingaangifte en het aanvragen van huursubsidie. Dat is dankbaar werk, zeker als dat leidt tot een aanvulling van hun soms krappe inkomen. Ik ben ook betrokken bij het organiseren van een jaarlijks buffet voor oud-Postbank-medewerkers. We doen dit al zes jaar en merken dat het door oud-collega's gewaardeerd wordt."

(Hans Nijemanting)

Dik van Vliet

Begon in het boekenvak en kwam via IBM in 1972 bij de Postcheque- en Girodienst terecht in Leeuwarden, de voorloper van de Postbank en ING Bank. Hij is 45 jaar getrouwd met Atie en heeft drie kinderen, twee pleegkinderen en vier kleinkinderen. "Nadat onze kinderen het huis verlaten hadden, zijn we naar Leeuwarden verhuisd. Daar wonen we nu met Bonne, onze stabij, een Fries hondenras, in twee verbouwde klaslokalen van een voormalige MTS."

COMMISSIE SEB

- › Aandacht voor zorgverzekeringen 2017
- › Zilveren Kruis Zorgverzekering
- › ONVZ ZorgConsulent: uw gids in de zorg

10

Commissie Pensioenen

- › Wat gebeurt er rond het belangenbehartigen? Interview met Wim Evers.

15

Commissie Sociaal Economische Belangen

Aandacht voor uw zorgverzekering in 2017

In deze uitgave veel aandacht voor de zorgverzekering 2017. En voor die van ONVZ Zorgverzekeraar en Zilveren Kruis in het bijzonder.

Als lid van de vereniging VO-ING kunt u gebruik maken van de collectieve zorgverzekering van Zilveren Kruis. Wij hebben samen met RISK Direct goede afspraken kunnen maken met Zilveren Kruis.

Bent u gepensioneerd, dan kunt u natuurlijk gebruik maken van de collectieve zorgverzekering die uw oud-werkgever bij ONVZ Zorgverzekeraar heeft ondergebracht. Nog niet gepensioneerd, maar wel rechten opgebouwd in het Pensioenfonds ING? Ook voor u zijn er, naast Zilveren Kruis, mogelijkheden bij ONVZ.

Als vereniging spreken wij geen voorkeur uit voor ONVZ of Zilveren Kruis. Aan u de keuze. ONVZ kent u als een verzekeraar waar de vrije keuze hoog in het vaandel staat. Zilveren Kruis heeft met bijna alle zorgaanbieders afspraken gemaakt en heeft een extra pakket gericht op jonge en oudere senioren: het Extra Vitaal Pakket. Bepaal aan de hand van uw persoonlijke situatie welke basis – of aanvullende verzekering het beste bij u past. Op internet vindt u hiervoor hulpmiddelen.

Welke collectieve contracten zijn er?
ONVZ: de werkgeverscontracten van ING en NN Group. U kunt hieraan deelnemen wanneer u pensioen ontvangt van het Pensioenfonds ING.

ONVZ: de ING Loyaal en NN Loyaal contracten voor ex-medewerkers van ING en NN die nog niet gepensioneerd zijn, maar wel rechten hebben opgebouwd in het Pensioenfonds ING.

Zilveren Kruis: de collectieve VO-ING en VO-NN zorgverzekering, voor alle leden van de verenigingen VO-ING en VO-NN.

Via de nieuwsbrieven heeft u uitgebreide informatie over deze collectieve contracten ontvangen.

Basispakket 2017

Niet de zorgverzekeraar bepaalt wat er in het basispakket wordt opgenomen, dat doet de overheid.

Ieder jaar weer wordt bekeken wat er in het basispakket thuishoort of eventueel niet meer. Is nog niet helemaal duidelijk of een behandeling vanuit medisch en kostenperspectief in het basispakket

thuishoort, dan kan besloten worden tot het voorwaardelijk toelaten van die behandeling. Dat gebeurt dan voor een bepaalde periode, vaak in bepaalde ziekenhuizen en soms ook met een beperkt aantal patiënten per jaar. Informeer in zo'n situatie vooraf bij uw zorgverzekeraar naar de mogelijkheden.

Uitbreiding basispakket

In 2017 wordt het basispakket met een aantal verstrekkingen uitgebreid. Twee belangrijke uitbreidingen zijn het vergoeden van fysio- en oefentherapie bij etalagebenen en eerstelijnsverblijf omdat het thuis even niet gaat.

Etalagebenen ontstaan door een probleem met de bloedtoevoer naar de beenspieren. De benen krijgen dan te weinig zuurstof. Vastgesteld is dat in de tweede fase van de ziekte fysio- en oefentherapie voldoende effectief is en dit vaatchirurgie kan voorkomen. Belangrijk is wel om een gespecialiseerde fysiotherapeut te bezoeken.

Eerstelijnsverblijf is een prima uitbreiding van het basispakket. Bij het

eerstelijnsverblijf herstellen (vaak oudere) patiënten tijdelijk in, bijvoorbeeld, een verpleeghuis. Dit kan vanuit het ziekenhuis wanneer het na een heupfractuur of andere ingrijpende operatie onverantwoord is om al naar huis te

gaan, maar ook vanuit de thuissituatie als vanwege een achteruitgang in de gezondheidssituatie een kortdurende opname nodig is. Door dit goed te regelen wordt voorkomen dat mensen onnodig in het ziekenhuis terechtkomen of daar

te lang moeten blijven. Op de website van de vereniging (www.vo-ing.nl) vindt u de contactinformatie van de zorgverzekeraars. Ook kunt u via de website de premie berekenen of een offerte aanvragen.

Zilveren Kruis Zorgverzekering met collectief voordeel via VO-ING

Uw gezondheid vinden wij belangrijk. Daarom heeft VO-ING met Zilveren Kruis goede afspraken gemaakt over de collectieve zorgverzekering. Zo kunnen we u én uw eventuele partner een goede zorgverzekering aanbieden met 10% korting op de basisverzekering en 10% korting op alle aanvullende verzekeringen.



U en uw eventuele partner een goede zorgverzekering.

Daarnaast werken we samen met u aan uw gezondheid via het Zilveren Kruis zorgverzekeringspakket Extra Vitaal.

Dit pakket is voor en door senioren ontwikkeld en biedt extra diensten op het gebied van preventie van ziekte, het verbeteren van gezondheid en zelfredzaamheid. Met een aantrekkelijke premie per maand is dit een goede aanvulling op de basis- en aanvullende verzekeringen. In totaal biedt Zilveren Kruis 20% korting op het pakket Extra Vitaal. Hier puntsgewijs een greep uit de vergoedingen en uitbreidingen van het pakket in 2017.

Inzicht in uw gezondheid

- Persoonlijke gezondheids-check – NIPED. U krijgt per kalenderjaar één Persoonlijke Gezondheids-check bij NIPED. Dit is een uitgebreide Gezondheids-check voor preventieve en tijdige opsporing van hart- en vaatziekten, diabetes, nierfalen, COPD en psychische aandoeningen. In 2017 wordt hier de webmodule oogtest, gehoor en Vitamine D onderzoek aan toegevoegd.
- Optometrist. Zilveren Kruis vergoedt de kosten van één onderzoek p.p. per drie jaar bij een optometrist. Bedoeld voor vroegtijdige opsporing van oogziekten.

Cursussen/training

- Medische fitness. Bent u uitbehandeld bij de fysiotherapeut, maar wilt u onder medische begeleiding doorgaan met bewegen? Dan krijgt u € 125,- p.p. per kalenderjaar voor

medische fitness bij de hiervoor gecontracteerde Plus Praktijken.

- Geheugentraining. U ontvangt een vergoeding voor een cursus Geheugentraining door een thuiszorginstelling met een maximum van € 115,- p.p.p.j.
- Valpreventieprogramma. Valongevallen zijn de meest voorkomende oorzaak van letsel bij ouderen. Met Extra Vitaal Senioren ontvangt u 100% vergoeding p.p.p.j. voor een training Valpreventie. De training wordt gegeven door een thuiszorginstelling of hiervoor gecontracteerde Pluspraktijken.
- Rouwverwerking. Zilveren Kruis vergoedt via Interapy een behandeling Rouwverwerking als gevolg van overlijden. U ontvangt maximaal € 1.250,- p.p.p.j.

Langer thuis wonen

- Mantelzorgmakelaar. Ontvangt u mantelzorg of bent u mantelzorger? Dan vergoedt Zilveren Kruis eenmalig € 250,- voor de kosten van een mantelzorgmakelaar. Deze zorgt voor tijdelijke professionele ondersteuning op het gebied van zorg, welzijn en financiën en door het overnemen van allerlei regeltaken.
- Mantelzorgvervangende. Bent u gehandicapt of chronisch ziek en ontvangt u thuis mantelzorg? Zilveren Kruis vergoedt vanaf 2017 vanuit Aanvullend 3 en 4 sterren de kosten voor

Korting op uw zorgverzekering via VO-ING en VO-NN



10% korting
op uw basisverzekering



10% korting
op uw aanvullende
verzekering



10% korting
op uw tandartsverzekering

Meer voordeel:

- 20% korting op het pakket Extra Vitaal
- Onze Keuzehulp helpt u bij het kiezen van een passende zorgverzekering
- Wij maken het u graag gemakkelijk. In Mijn Zilveren Kruis regelt u al uw zorgzaken online
- Zorg regelen? De persoonlijke Zorgcoach beantwoordt al uw zorgvragen

Bereken uw persoonlijke premie.
Ga naar zk.nl/vo-ingenvo-nn



21 dagen vervangende mantelzorg. De zorg moet geleverd worden door Handen-In-Huis. Als aanvulling hierop ontvangt u vanuit Extra Vitaal Senioren nog 7 dagen extra.

- Veiligheidsgesprek langer thuis wonen. Bijna iedereen wil zo lang mogelijk thuis wonen. Zilveren Kruis helpt u daarbij door de kosten te vergoeden van een veiligheidsgesprek voor langer thuis wonen bij gezondheidsrisico's. Zowel de verzekerde, mantelzorger als instelling kan dit

gesprek aanvragen. Dit gebeurt bij een gecontracteerde thuiszorgorganisatie.

Hulpmiddelen

- ADL-hulpmiddelen. Algemene Dageelijkse Levensverrichtingen (ADL) zijn bijvoorbeeld wassen, aankleden, naar het toilet gaan, koken, eten en drinken. U ontvangt een vergoeding voor ADL-hulpmiddelen van maximaal € 100,- p.p.p.j. via Vegro of Medipoint/Harting-Bank. Het gaat om hulpmid-

delen die Zilveren Kruis niet vergoedt vanuit de basisverzekering.

- Orthopedische schoenen. Uw wettelijke eigen bijdrage (€ 139,- per jaar) vergoedt Zilveren Kruis volledig.
- Hoortoestellen. Extra Vitaal Senioren vergoedt de wettelijke eigen bijdrage tot maximaal € 300,- per apparaat.

Meer informatie op www.vo-ing.nl of www.zilverenkruis.nl.

(Dit artikel is verzorgd door Zilveren Kruis.)

ONVZ ZorgConsulent: uw gids in de zorg

Bij ONVZ Zorgverzekeraar bent u helemaal vrij om uw dokter en ziekenhuis te kiezen. Zo'n keuze is echter niet altijd eenvoudig. Daarom is het soms goed om even te overleggen. Met iemand die niet alleen een luisterend oor biedt, maar ook het zorglandschap tot in detail kent. Een professional dus, die u perfect terzijde kan staan bij het maken van uw keuze.

De ZorgConsulent is uw gids in zorgland. De ZorgConsulent heeft veel kennis over behandelmogelijkheden, gezondheid en vitaliteit. Uw behoefte staat hierin centraal. In een persoonlijk gesprek kunt u met onze adviezen bewuste keuzes maken tijdens uw zorgtraject. De ZorgConsulent gaat altijd op zoek naar een oplossing die precies past bij uw situatie.

Wachttijdbemiddeling via ONVZ loont

Wist u dat de ZorgConsulent de wachttijd van onze verzekerden verkort met gemiddeld 90 procent? Zeker de moeite waard dus.

Voor een kortere wachttijd voor een eerste consult. Moet u naar het ziekenhuis voor een eerste consult? Soms is er een lange wachttijd. De ZorgConsulent kan uitzoeken of u terecht kunt bij een ander ziekenhuis of een zelfstandig behandelcentrum. Het enige wat u nodig heeft, is een nieuwe verwijzing van de huisarts.

Voor een kortere wachttijd bij een operatie. Bent u al bij een specialist geweest

en staat u op een lange wachttijd voor een operatie? De ZorgConsulent kan u in veel gevallen helpen.

Ook voor kwaliteitsgegevens over ziekenhuizen. De ZorgConsulent geeft u graag informatie over de kwaliteit van ziekenhuizen.

ZorgConsulent wijst mantelzorger de weg

Mantelzorger bent u als u langer dan drie maanden meer dan acht uur per week zorgt voor iemand die chronisch ziek is. Bent u mantelzorger? Dan zorgen we graag ook goed voor u.

Ook zorg voor u. Zorgt u voor uw chronisch zieke partner, ouder, ander familielid of bijvoorbeeld buurvrouw? Dat zal u best weleens zwaar vallen. Het is ook niet niks om langdurig iemand te ondersteunen die ziek is. Daarom zorgen onze speciaal opgeleide ZorgConsulenten er graag voor dat u zelf gezond blijft.

Hét informatiepunt voor mantelzorg. De gezonde mantelzorger willen we graag gezond houden. Daarom kunt u bij

onze ZorgConsulent terecht voor alle informatie over mantelzorg in Nederland. We weten welke instanties er zijn, waar ze zitten en wat ze u bieden.

Gezond zijn en blijven

Bewust bezig zijn met uw gezondheid is belangrijk. Het heeft invloed op alles wat u doet. En het kan helpen om ziekten te voorkomen of vroegtijdig op te sporen. De ZorgConsulent helpt u graag op weg.

Jaarlijkse gezondheids-check. Gratis een jaarlijkse gezondheids-check laten doen bij een fysiotherapeut? Dat kan bij ONVZ. Deze check gaat na hoe het met uw gezondheid is gesteld, onder meer met een vragenlijst over uw leefstijl en een conditietest. U kunt ook kiezen voor een sport- en bewegingsadvies.

Preventief Medisch Onderzoek. Heeft u behoefte aan een uitgebreider onderzoek uitgevoerd door een arts? Doe dan bijvoorbeeld een Preventief Medisch Onderzoek. Uw aanvullende verzekering bepaalt of u een Preventief Medisch Onderzoek kunt laten uitvoeren.



NIET ALLEEN VRIJE KEUZE MAAR OOK HULP BIJ HET KIEZEN

Bij ONVZ Zorgverzekeraar bent u helemaal vrij om uw dokter en ziekenhuis te kiezen. En onze ZorgConsulenten staan altijd voor u klaar om u bij die belangrijke keuze te helpen. Zij helpen u persoonlijk op weg naar de arts of het ziekenhuis die het best bij uw zorgvraag past. Maar de ZorgConsulenten van ONVZ doen meer. Zo bemiddelen ze als u voor een behandeling op een wachtlijst komt te staan. Ze helpen u graag met de voorbereiding van een gesprek met uw arts en ze geven u graag goede tips om gezond te worden en te blijven. Direct persoonlijk contact als u daar behoefte aan heeft: misschien is dat wel de reden dat ONVZ-verzekerden het grootste vertrouwen in hun zorgverzekeraar hebben. Wilt u meer weten over onze ZorgConsulenten? Ga dan naar onvz.nl/zorgconsulent. Of stap direct over naar ONVZ Zorgverzekeraar via onvz.nl/overstappen.

ONVZ ZORGVERZEKERAAR. VERZEKERD VAN VRIJE KEUZE.



Samen werken aan uw gezondheid. Misschien heeft u na zo'n gezondheids-check of Preventief Medisch Onderzoek het advies gekregen om uw leefstijl aan te passen. Wij kunnen u begeleiden bij het maken van een duurzame keuze. Bijvoorbeeld met afvallen,

of stoppen met roken. *Preventiecurzussen.* In de aanvullende verzekeringen van ONVZ zitten preventiecurzussen. Bijvoorbeeld een cursus Beter Slapen, cursussen tijdens of net na de zwangerschap, en een EHBO-cursus. De vergoeding is afhankelijk van de

aanvullende verzekering die u heeft gekozen. De ZorgConsulent is er om u te helpen bij het vinden van een preventiecurzusus die bij u past. *Meer info: www.vo-ing.nl en www.onvz.nl.* (Dit artikel is verzorgd door ONVZ Zorgverzekeraar.)

Commissie Pensioenen

Wat gebeurt er precies rond het belangenbehartigen en de CDC fondsen?

De nieuwe commissievoorzitter Wim Evers vertelt

Reden nummer één om lid te zijn van VO-ING is de behartiging van onze pensioenbelangen bij Pensioenfonds ING, PFI en de CDC-fondsen. Met de nieuwe voorzitter van de commissie Pensioenen Wim Evers kijken we naar de stand van zaken. Conclusie: ja, VO-ING en VO-NN zitten er op de voorste rij en houdt de oren gespist op wat er gebeurt. Een geruststellend gesprek.

Het kan niet vaak genoeg worden verteld: met het Pensioenfonds van ING gaat het goed. Met ruim 70.000 deelnemers, 29 miljard euro belegd vermogen en een dekkingsgraad van 137 procent hoort PFI tot de grotere Nederlandse bedrijfspensioenfondsen én is het een van de beste. De commissie Pensioenen houdt daartoe vinger aan de pols. Onlangs nam Wim Evers het voorzitterschap over van Hans Kadiks. Wim was als facilitator betrokken bij de opsplitsing van de VSI tot VO-ING en VO-NN. Wim: "Sinds 2008 geniet ik pensioen en was ik lid van de deelnemersraad van PFI." Hij legt in grote lijnen uit hoe het PFI in elkaar zit en wat de recente veranderingen waren. "Ja die



“Ik voorspel dat pensioenen een van de belangrijke verkiezings-thema’s gaat worden.”

hadden eigenlijk niets met de splitsing van bank- en verzekeringsactiviteiten te maken, maar het liep wel ruwweg in dezelfde tijd." ING wilde het pensioenfonds loskoppelen van het bedrijf om verschillende redenen, waaronder het uitsluiten van het risico's dat er ooit bijgestort zou moeten worden indien de dekkingsgraad te laag zou worden. ING wilde daarom de verzelfstandiging van dit fonds en met de splitsing in bank en verzekeraar werd dit ook een zogehe- ten gesloten fonds: er werden geen nieuwe gelden of pensioenpremies meer ingelegd. Op - overigens heel lange - termijn droogt door uitkeringen aan de gepensioneerden het fonds op. De ING gaf bij de verzelfstandiging het fonds een "bruidsschat" van ca 800 miljoen euro mee en 170 miljoen als garantie voor de toekomstige indexering van de pensioenen voor de per 1 januari 2014 actieve deelnemers. Daarnaast werden er twee nieuwe collective defined contribution (CDC) pensioenfonds opgericht, een voor de ING'ers en een voor de NN'ers. Hier komt de komende jaren de pensioeninleg van de huidige medewerkers van beide bedrijven terecht. Begrijpelijk dat deze beide fondsen vergeleken met PFI nog bescheiden zijn in termen van belegd vermogen en aantallen deelnemers.

En waarom is het PFI niet ook gesplitst?

Wim: "Omdat er voor de deelnemers, huidige en toekomstige pensioenontvangers, geen voordelen aan zouden zitten. Dat vindt het PFI zelf ook. Dus dat onderwerp is van de agenda."

Hoe zit dat waakhond-zijn door de Commissie Pensioenen in elkaar?

"Door actief te participeren in het bestuur van de PFI waar vakbonden, pensioengerechtigden, deelnemers, werkgever en werknemers zitting hebben en door goed en regelmatig te overleggen met door VO-ING en VO-NN voorgedragen bestuursleden en leden van het Verantwoordingsorgaan."

Er komt een nieuw bestuursmodel van de PFI. Hoe was het?

"Voorheen was het bestuur en het toezicht gescheiden. Dat leverde een grote groep betrokkenen op. Zo was er een PFI-bestuur met daarin één persoon die namens de pensioengerechtigden zitting heeft, Wim Kastelij, die wij als belangenbehartiger mochten voordragen. Onder het bestuur functioneerde een bestuursbureau dat onder meer verantwoordelijk is voor het laten uitvoeren van de administratie van het fonds, de deelnemersadministratie en de beleggingen. Daarnaast was er een Deelnemersraad met zo'n 26 mensen tot 1 juli 2014 en daarna een Verantwoordingsorgaan met vertegenwoordigers van de werkgever, werknemers en de gepensioneerden met zo'n 14 mensen. Vijf van hem werden aangewezen door de VSI, nu de Bovom die namens de VO-ING en VO-NN handelt. Arjaan Jansen zit ook in de commissie Pensioenen en vormt zo onze 'linking pin' met het Verantwoordingsorgaan."

En wat verandert er?

"Het bestuur en toezicht komen overzichtelijk in één orgaan bijeen. Dat levert slagkracht op. Er is straks een bestuur van zeven mensen, inclusief een onafhankelijke voorzitter, met daarin als uitvoerende bestuursleden twee vertegenwoordigers van het bestuursbureau, vier niet-uitvoerende bestuursleden namens werkgevers, en werknemers waarvan twee leden op voordracht van onze commissie. De Nederlandse Bank stuurt actief op de kwaliteit van bestuursleden; zo moet iedereen daarin en in het toezichthoudende verantwoordingsorgaan pensioen kennis op A-niveau hebben. Zelf rond ik nu mijn opleiding daarvoor af." Van de mensen die straks bij het PFI-bestuur en het Verantwoordingsorgaan zijn betrokken dragen VO-ING en VO-NN er zeker 7 voor. "Inderdaad. We zijn een factor waarmee PFI graag rekening houdt. Ze waarderen een actieve en betrokken gesprekspartner."

Wat speelt er momenteel waarvoor nieuw beleid gewenst is?

"Het gaat goed met een hoge dekkingsgraad en de vraag is steeds hoe het PFI-bestuur dat zo moeten houden. De risico's van nu zijn natuurlijk de lage rente en de kans dat mensen langer dan in het verleden blijven leven. Het PFI-bestuur onderzoekt daartoe scenario's. Stel dat... En dan gaan ze dat uitwerken."

Stel dat mensen binnenkort 150 jaar oud kunnen worden ...

"Ha die is leuk: dan klappt het huidige pensioenstelsel uit elkaar en zijn er ook op nationaal niveau nieuwe maatregelen nodig. We hebben in ons land zo'n 1600 miljard euro in pensioenfonds vastliggen, waarvan het ABP met 600 miljard de grootste is. Zo'n plotselinge en grote verandering in levensverwachting zou net zo'n impact hebben als een nationale overstroming. Maar we denken nu al na over het pensioenstelsel van de toekomst."

Wat is er aan de hand met het oude stelsel?

"Het huidige stelsel gaat uit van solidariteit tussen de generaties. Maar dat staat onder druk door de lage rente. De vraag wordt dan of we het belofde dan in de toekomst kunnen waarmaken."

Waar gaat de aandacht naartoe?

"De discussies draaien om het concept van een individueel pensioen waarbij ieder zijn eigen 'potjes' gaat vullen. Toch zal enige mate van collectiviteit altijd van belang blijven."

Er komen verkiezingen aan...

"Ik voorspel dat pensioenen een van de belangrijke verkiezingsthema's gaat worden. Geen enkele partij durft tegen kiezers te zeggen dat erop gekort moet worden voor de toekomstige generaties, want we willen allemaal dat bestaande rechten gehandhaafd blijven. Maar wat kan en mag is sterk gereguleerd door De Nederlandse Bank."

Nog meer issues?

"We moeten nu eerst het nieuwe PFI-bestuur de ruimte geven. Ook zij hebben het waardevast houden van onze pensioenen en de dekkingsgraad optimaliseren scherp op het netvlies. De administratie van PFI is op orde,

Leden Pensioencommissie

Hans de Bruin (secretaris), Aernout Goldberg, Klaas Schuijt en Wim Evers (voorzitter).

Wim Evers

Als administratief medewerker begon Wim Evers (68) in de NMB-kantoororganisatie en op het hoofdkantoor krom hij op tot organisatieadviseur voor de divisie Buitenland, afdeling International Consultancy, vanwaar de ontwikkeling van Oost-Europese banken waarin de bank een aandeel had werd gecoördineerd. Hij coördineerde diverse programma's zoals de invoering van de euro en de millenniumwisseling. Hij ging in 2008 met pensioen, en doet nu naast het commissiewerk Pensioenen ook vrijwilligerswerk als schuldhulpverleningsmaatje en lid van de raad van toezicht van de Theologische Universiteit Kampen. Wim is getrouwd en hij heeft vier kinderen en acht kleinkinderen.

vragenafwikkeling loopt goed en ze investeren nu in hun communicatie naar de deelnemers. En dat is op zich al een hele opgave want de verschillende ING-merken hadden vaak op details verschillende regelingen, bepalingen en afwijkingen ten opzichte van de anderen."

En waar ben je 'hard' op?

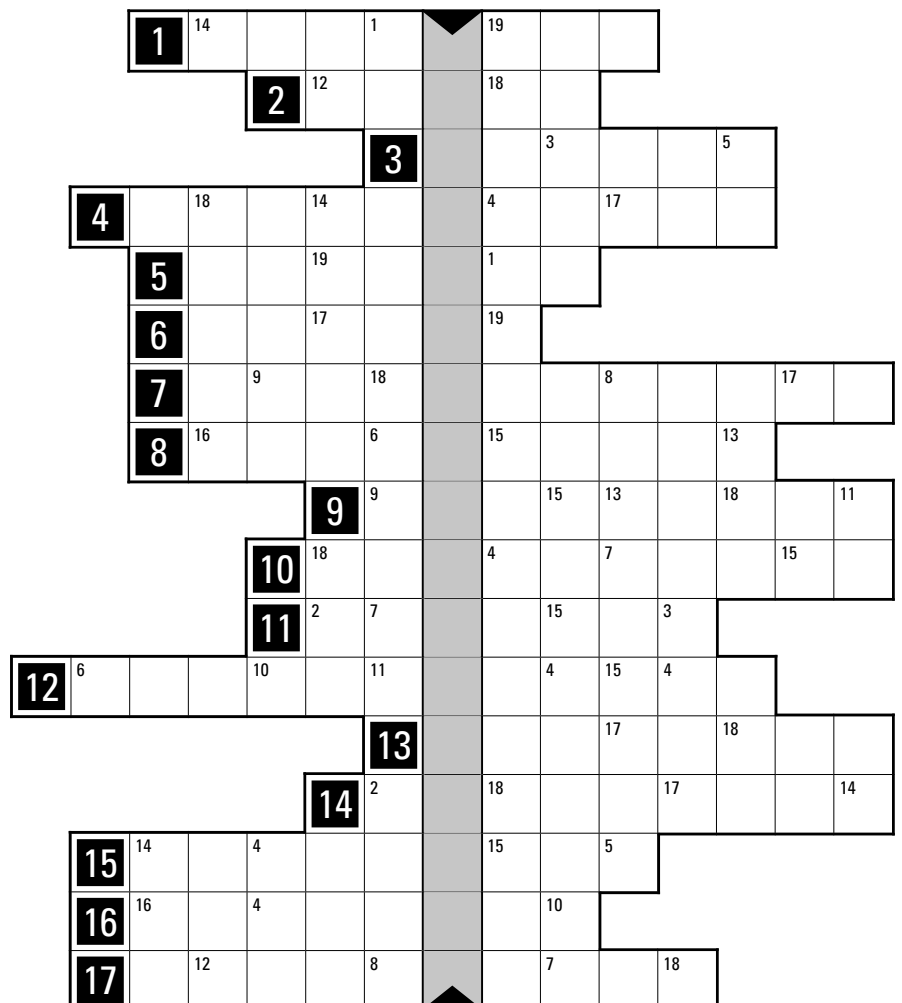
"Dat de indexering blijvend kan worden toegepast, dat we de toeslagen blijven ontvangen en dat we goed weten wat er in de fondsen gebeurt. In de commissie zitten acht mensen waarvan de ene helft uit bank- en de andere helft uit verzekeringsmensen bestaat. Zij hebben uitgebreide kennis en ervaring op pensioen- en beleggingsgebied."

En aandacht voor die CDC-fondsen?

"Daar zitten nog weinig gepensioneerden in, ze beginnen net. We willen onze contacten gaan aanhalen, maar we hebben nog weinig leden met belangen daar. Daar zitten nog geen miljarden, hooguit honderden miljoenen. Maar in de toekomst..."

- 1 commissieloon
- 2 rekening
- 3 kosten per handeling
- 4 met afzonderlijke handelingen naar een einddoel toewerken
- 5 surplus aan kapitaal
- 6 vermogensoverzicht
- 7 bezit aan effecten
- 8 volmacht
- 9 verhandelbare schuldbekentenis
- 10 handelsovereenkomst
- 11 beroep in de financiële sector
- 12 signatuur
- 13 geldontwaarding
- 14 internetprogrammaatje om rekeningen te voldoen
- 15 schuldbewijs
- 16 metalen ruilmiddelen
- 17 officiële controleur van administraties

Vul de goede antwoorden in. Gelijke getallen zijn gelijke letters. Bij juiste invulling leest u in de gearceerde kolom de oplossing.



© DENKSPORT PUZZELBLADEN

De oplossing van de puzzel vindt u op pagina 23.

'De stap buiten ING was een zeer goede keuze'

Ben van Wamel en Peter Mackaay gingen in zaken na hun loopbaan bij ING



Ze ontmoetten elkaar na hun ING-loopbaan min of meer toevallig. Ben van Wamel en Peter MacKaay begonnen na hun ING-carrières voor zichzelf als zelfstandig adviseurs en ze besloten kort daarna om ook samen te gaan werken in hun project EV2: 'Eenvoudig veranderen en verbeteren.'

Ben van Wamel (54) en Peter Mackaay (60) werkten over verschillende periodes en onder diverse labels (Postcheque- en Girodienst, Postgiro Rijkspostspaarbank, Postbank, NMB Postbank) bij dezelfde afdeling Buitenland. Voor Peter was dat als 'plaatsvervangend sectiechef' bij de Buitenlandafdeling van het Girokantoor in Den Haag. Tien jaar later in 1988 managede Ben deze afdeling bij de Postbank in Amsterdam en Arnhem. Daarna hebben zij nog op andere posities binnen de bank

gewerkt voordat zij bij ING weggingen en elk een eigen bedrijf oprichtte. Dat van Ben van Wamel heet b-lean! en Peter begon met Mackaay Coaching & Adviesbureau. Op een zonnig terras aan de Oude Gracht in Utrecht met een koud biertje ontstonden daarna een samenwerking met het gezamenlijke project EV2: eenvoudig veranderen en verbeteren.

Moeilijk besluit

De bankencrisis trof ING hard. De bank

moest met miljarden worden gered. Er werd fors gesneden in de organisatie, met name in de staf en het management. Ben van Wamel, toen leidinggevende bij een stafteam bij NN, moest omzien naar ander werk buiten ING. "Een beangstigende situatie. Zekerheden vielen weg, gouden ketenen verbroken. Aan de riante arbeidsvoorwaarden, zoals een eigen leaseauto, kwam een einde. Voor mij was de vraag, wat nu? Ik vond het werk dat LEAN-medewerkers op mijn afdeling deden veel

leuker dan het leidinggeven." Naast een financiële regeling faciliteerde ING Ben bij het opzetten van een ondernemingsplan en hij werd daarbij gecoacht door een adviseur met ervaring op dat gebied.

Aanleiding voor het vertrek van Peter was zijn ambitie om als adviseur in het begeleiden van veranderingsprocessen aan de slag te gaan: "Ik had een leuke afwisselende baan als principal. Maar er werd nagedacht over een andere inrichting van de organisatie. Zonder dat ik gepolst werd kwam mijn naam op een lijstje terecht als beoogd HR-manager. Ik voelde me daar na verloop van tijd niet gelukkig bij. Tijdens een vergadering dacht ik bij mezelf: 'Dit wil ik niet, deze rol past mij niet'. Ik besefte direct dat men daar niet blij mee was. Door mijn opstelling moesten ze op zoek naar een andere manager. Mijn functie kwam te vervallen en ik wist: het is voor mij beter dat ik weg ga bij ING. Lekker ergens anders de dingen doen die goed bij me passen. Ik heb toen in overleg met mijn leidinggevende mijn contract een half jaar lang teruggebracht naar drie dagen per week. De andere twee dagen ging ik als zelfstandig coach en adviseur aan de slag. Dat was een fantastische periode, ik merkte dat de wereld veel groter was dan ING en dat ik me daar goed kon handhaven en werken met mensen van vlees en bloed. Het paste mij als een jas. Ik durfde na dat halfjaar de definitieve sprong naar buiten te wagen."



Continuïteit

Het runnen van een eigen bedrijf vraagt naast professionaliteit en wat daarvan verwant is, ook om zorg voor de

continuïteit. Belangrijk is dus het op peil houden van kwaliteit om de voortgang te borgen. "Je weet dat je het goed doet als je van de klant weer een nieuwe opdracht krijgt", is de ervaring van Ben. "Mooie websites en reclames hebben zin, maar mijn opdrachten van de afgelopen jaren komen van mensen die ik ken of via via."

Peter bracht nieuwsbrieven uit en vroeg daar feedback op: "Dat leverde resultaat op. Als ze een nieuwe vraag hebben en bij jou terugkomen is dat wel een graadmeter. En via samenwerkingsverbanden met andere zelfstandigen kwam ik ook aan nieuwe opdrachten." Beiden beamen de keuze om hun carrière buiten ING voort te zetten een zeer goede is geweest en dat de (financiële) hulp van ING onontbeerlijk is geweest bij het welslagen van hun ondernemingen.

Nog niet met pensioen

Ben leest zich zoals hij zelf zegt "suf" over alles wat er op zijn expertisegebied wordt ontwikkeld: "Blijven leren is nodig. Op mijn nachtkastje ligt een vakboek dat ik aan het doorspitten ben." Peter daarentegen is gestopt met acquireren, het verwerven van nieuwe business. "Ik werk niet zoveel meer momenteel, maar de klussen die ik doe, doe ik met plezier omdat ik een natuurlijke nieuwsgierigheid heb. Iemand zit met een situatie en die komt bij mij.



Ben van Wamel (links) en Peter MacKaay (rechts) begonnen voor zichzelf, en genieten iedere dag.

Ik neem dus niet alles meer aan maar moet er wel zelf lol in hebben. Je zou mijn leven onder één noemer kunnen samenvatten: een levensgenieter."

Wat is LEAN?

De letterlijke betekenis van het Engelse woord 'LEAN' is 'slank'. Het specialisme van Ben van Wamel. De momenteel uiterst populaire LEAN-methodiek draait om het slank maken van bedrijfsprocessen. Hierbij valt een vergelijking te maken met topsport: alleen een gezond en slank lijf zonder overtollig vet kan flexibel reageren en langdurig optimaal presteren. Ben van Wamel die bij bedrijven – daaronder grote namen als Aegon, ABN AMRO en NS – trainingen geeft, zegt daarover: "LEAN komt uit de industrie en ik vond dat wij voor de dienstverlening iets nieuws moesten ontwikkelen. Dat was succesvol. Ik heb trainingen ontwikkeld en ben nu bezig met de ontwikkeling van een leiderschapsopleiding."

Wielrennen is de hobby van Ben. Daarnaast is hij fervent hardloper. In november was hij aan de start te vinden van de Zevenheuvelenloop in Nijmegen. Een deel van het parcours, de beruchte Zevenheuvelenweg, is zeer bekend bij wandelaars van de Vierdaagse. Peter is niet van plan om met pensioen te gaan: "Ik heb niet zoiets als 'ik moet nog zoveel jaar'. Schrijven is mijn hobby. Zelf ben ik bezig met het schrijven van een roman die ik in 2018 af wil hebben. Het gaat over een cynische man die

lang geleden op de afdeling Buitenland heeft gewerkt. Hij ontmoet een jonge vrouw die zijn leven op zijn kop zet." (Hans Nijemanting)

Wat de rayons aan activiteiten gaan organiseren

René Toorenburgh en Frank Sukel zitten in het VO-ING-bestuur met als speciale taak de activiteiten in de rayons te coördineren. Nee, niet organiseren, dat doen de rayons en ledenraadsleden zelf, maar het beleid ervoor maken. Hun eerste stap was om na te denken over die activiteiten.

Met de nieuwe vereniging kwam er ook een nieuwe structuur voor de organisatie van evenementen en activiteiten in de zeven rayons. René Toorenburgh en Frank Sukel denken vanuit het VO-ING-bestuur mee over hoe die evenementen eruit zouden kunnen zien. "Rayons zijn vrij in de besteding van het door het bestuur toegekende budget", aldus René, "de taak van Frank en mij is landelijke coördinatie, budgetbewaking en om te kijken naar de balans in aantal en soort activiteiten per rayon."

Hoofdgroepen

Uit eerder onderzoek kennen René en Frank de motivatie van leden om lid te zijn van VO-ING goed: bijna alle leden werden in de eerste plaats lid vanwege de behartiging van de pensioenbelangen w.o. indexaties. Pensioenen staan dus wat hen betreft in de vereniging centraal. "Een kleiner maar nog steeds aanzienlijk deel van de leden zegt ook de sociale aspecten en het netwerken van belang te vinden", aldus Frank, "en dat moeten we dus bij alles wat we doen steeds in ons achterhoofd houden. De activiteiten willen we daarom zoveel mogelijk direct of indirect relateren aan onderwerpen zoals bijvoorbeeld pensioenen, fiscaliteit en collectieve verzekeringen via VO-ING."

René en Frank zeggen de doelgroepen binnen de vereniging goed in de gaten te houden. Daarmee bedoelen ze dat het niet alleen over gepensioneerden zal gaan. "We zijn geen gepensioneerdencub; op dit moment is twaalf procent van de leden onder 60 jaar. Dat percentage zal naar verwachting verder

stijgen. Nu bezoekt hooguit tien procent van de leden een bijeenkomst jaarlijks. "Voor 40-plussers onderzoeken wij momenteel welke specifieke thema's of activiteiten voor hen van belang kunnen zijn". Alle leden hebben een gedeelde ervaring en eenzelfde belang: hun huidige



Frank Sukel

"Voor 40-plussers onderzoeken wij momenteel welke specifieke thema's of activiteiten voor hen van belang kunnen zijn."

of afgeronde werk bij de ING en het gezamenlijke pensioen. Frank: "Samen op een prettige manier terugkijken op de werkzame periode. Dat werk en de sfeer eromheen is toch voor velen een gemeenschappelijke basis. Het ontmoeten van voormalige collega's, iets van trots voelen, het erbij horen... Zo'n VO-ING bijeenkomst geeft daarvan toch een soort bevestiging. Ook voor hen die op een minder vrijwillige manier afscheid namen."

Gezellig

Het beleid van René en Frank is niet in beton gegoten: "We slijpen er nog aan. Wel is duidelijk dat de activiteiten en evenementen niet door het verenigingsbestuur, maar door de activiteitenteams in de rayons vorm gegeven moeten worden. Daarbij onderscheiden we een paar thema's of categorieën: actief, informatie, cultuur

René Toorenburgh

"Het gezamenlijk organiseren van evenementen en activiteiten is leuk en kan nieuwe sociale contacten opleveren."



en muziek en overig. Bij actief moet je denken aan samen fietsen, wandelen of golf. Bij informatie zien we lezingen over tal van onderwerpen die onze leden raken zoals – natuurlijk – pensioenen, verzekeringsproducten, personeelscondities of fiscale aspecten. Denk bij cultuur en muziek aan evenementen als samen muziek maken en/of bezoek aan optredens (bands), en kijken naar kunst en architectuur bijvoorbeeld. En de categorie overig moet nog worden ingevuld, maar je kan denken aan toertochten voor motorrijders en oldtimerbezitters."

Belangenbehartiging én gezelligheidsvereniging dus? Frank: "Ja, en voor gezelligheid hoef je je niet te schamen." René: "Altijd gezellig bij het bezoeken van evenementen is het weerzien en bijpraten met ex-collega's. VO-ING als 'social club' dus!"

Internet

De organisatie van de evenementen in de rayons is in handen van de regionale activiteitenteams. Frank en René: "Vijf van de zeven rayons hebben hun team al op de rit. Vaak met leden die eerder ook evenementen organiseerden maar ook is er volop ruimte voor nieuwe gezichten.

Wat staat er op stapel? "Net hebben we een bezoek gebracht aan museum Het Schip (architectuurstijl Amsterdamse School) in Amsterdam, een gidswandeling in Almere, een bezoek aan het Planetarium in Franeker en een arrangement in theater Winsinghof in Roden staan gepland in november. De nieuwjaarsbijeenkomsten bijvoorbeeld komen er nu aan. Die en alle andere nieuwe activiteiten worden zo snel mogelijk gepubliceerd op de website." Dat internet een hoofdrol gaat spelen bij de communicatie rond de nieuwe

evenementen is onvermijdelijk. Frank: "We willen een moderner jasje. De meeste leden hebben internet en dat gebruiken ze actief. Wel willen we het laagdrempelig houden. In het begin van 2017 is dat al te zien. De sitebeheerder van www.vo-ing.nl heeft al de nodige specificaties ontvangen om in 2017 het activiteiten aanbod online te brengen." Ver hoefden René en Frank niet te zoeken voor hoe de nieuwe aanpak vorm moest krijgen. De personeelsvereniging van ING Oranje Leeuw, stond hiervoor model. René: "Dat systeem kennen leden van deze personeelsvereniging al. Het activiteitenprogramma daarop is bekend en dit stimuleert de deelname." Frank: "En een paar keer per jaar sturen we nog wel met het blad een papieren agenda mee. Maar beleid is 'meer internet, minder papier'. Houd de site dus in de gaten!"

VO-ING bij Job Link Event ING

Op vrijdag 28 oktober was VO-ING in de Amsterdamse Poort aanwezig bij het door ING georganiseerde Job Link Event 2016, dat als doel heeft de boventalig verklaarde medewerkers te informeren over de externe arbeidsmarkt.

Deze bijeenkomst werd bezocht door ruim 250 ING collega's en was voor onze vereniging een goede gelegenheid om ons te presenteren. Wij waren aanwezig met een team van 6 personen en hebben VO-ING bij veel mensen kunnen introduceren en vooral ook veel vragen kunnen beantwoorden. Kortom, een prima initiatief van Mieke Keijzer van de Commissie Ledenbinding. Voor veel ING collega's, veelal tussen de 40 en 60 jaar oud, ook de eerste stappen op het gebied van netwerken



Winterse wijnaanbieding

Speciaal voor VO-ING-leden – zijn voor deze winter enkele Franse Languedoc-wijnen geselecteerd van Paul Mas uit de exclusieve Vignes de Nicole serie.



Chardonnay-Viognier

Helder goudgeel met een strogele gloed. Gemaakt van 58% Chardonnay en 42% Viognier. Chardonnay rijpt gedurende vier maanden op nieuw eikenhouten vaten. Viognier ondergaat geen houtrijping. Zeer elegante neus van peer, tropisch fruit, perzik en citrus met een hint van vanille en toast. Fris en zacht van smaak met een lange, fruitige afdronk.



Cabernet-Merlot

Dieppaars met robijnkleurige gloed. Elegant en complex met aroma's van pruimen, rode bessen en specerijen. Tonen van drop en vanille. Goede balans met zachte, maar aanwezige tannines. Lange afdronk met nuances van chocolade.



Cabernet-Syrah

Deze heerlijke wijn is diep paarsrood van kleur met een robijnrode gloed. In de neus complex, intens. In de mond zwart fruit, viooltjes en leder gevolgd door aroma's van hout, groene peper en hints van toast en specerijen. Goed in balans met een uitstekende structuur. De tannines zijn mooi zacht, de afdronk is lang met hints van drop.

Lees op www.vo-ing.nl wat deze wijnen met korting kosten en hoe ze besteld kunnen worden.

2016



De oplossing van de puzzel, pagina 17:

1 provisie, 2 conto, 3 tarief,
4 stappenplan, 5 reserve, 6 balans,
7 portefeuille, 8 machtiging,
9 obligatie, 10 transactie,
11 bankier, 12 handtekening,
13 inflatie, 14 betaalapp,
15 pandbrief, 16 muntgeld,
17 accountant
internetbankieren

met daarbij het besef dat ook VO-ING daartoe de nodige mogelijkheden geeft om vooral ook je eigen ING-netwerk te benutten en niet te vergeten! Uiteraard was er ook was er veel belangstelling voor de onderwerpen belangenbehartiging pensioenen,

ziekttekostenverzekeringen en sociale activiteiten en evenementen. Al met al een informatieve dag voor onze ING-collega's die nu best een spannende tijd doormaken.

Nieuwe leden

In de afgelopen periode zijn 25 oud-collega's lid geworden van de VO-ING. Hierbij worden zij van harte welkom geheten bij onze vereniging.

- Mw. J. Barthel, Hoorn
- Mw. M. Benard, Castricum
- Dhr. S. Dijkman, Nieuw-Vennep
- Dhr. F.J.H.M. Habers, Emmeloord
- Mw. S.W.C.M. Havermans, Den Haag
- Mw. M. van Helvert-Onclin, Amsterdam
- Dhr. C.H. Hermsen, Den Haag
- Mw. M.C. Hoogervorst, Leiden
- Mw. A.L. Kaffa, Almere
- Dhr. J.A. Koehorst, Haarlem
- Dhr. W. Koopman, Heerenveen
- Dhr. W. Krom, Den Haag
- Dhr. T.L. van Lutervelt, Den Haag
- Dhr. M.W. van Rijswijk, Breukelen
- Dhr. Shamy Sanichar, Purmerend
- Mw. E.J.M. Steenmeijer van Vliet, Amsterdam
- Dhr. J.P.M. Tetteroo, Zeewolde
- Dhr. J.W. Tol, Gorredijk
- Dhr. W.H.J. Tomassen, Veenendaal
- Dhr. W.P.H. van den Top, Ede
- Dhr. E. van de Visch, Ede
- Dhr. S.W. van Wijk, Stiens
- Dhr. P.P.M. Witteman, Woerden
- Dhr. C.J. van der Woord, Vught
- Mw. J.M. van Zweden-Kortenbach, 's-Gravenhage

In memoriam

De vereniging is voor haar mutaties in het ledenbestand afhankelijk van de informatie van de leden zelf. En in geval van overlijden van informatie hierover van de nabestaanden. Het komt voor dat we wél een overlijden doorkrijgen maar niet de overlijdensdatum. De volgende leden zijn ons in de achterliggende periode ontvallen.

- Dhr. B. Boersma, Raalte
- Dhr. F. Bokkie, Amsterdam
- Mw. D.H.M. Joosten, Amsterdam
- Dhr. H. Koldewey, Arnhem
- Dhr. H. Meuldijk, Utrecht
- Dhr. M.M.C. Olfers, 's-Gravenhage
- Dhr. T.H. van der Pol, Nijmegen
- Dhr. B. Portier, Amsterdam
- Dhr. C. van de Ridder, Amsterdam
- Dhr. D.J. Rot, Zwartsluis
- Dhr. R. Santifort, Haarlem
- Mw. H.M. Schurink-Schilperoort, Deventer
- Dhr. A.J. Storm, Pijnacker
- Dhr. G. Vos, Amersfoort
- Mw. M.C. Vroom, Haarlem
- Mw. L.A. Zaal-Rowe, Goes

Wij wensen de nabestaanden veel kracht bij het verwerken van dit verlies.

Anderhalve maand bezig met een schilderij

Kunstschilder Marc de Boer exposeert in Gelderland

“Als kind kon ik redelijk goed tekenen. Op de lagere school in Zaandam, waar ik toen naar toeging, hing in de aula een grote tekening van mij waarop een gezin met vader, moeder en kinderen. De afmetingen waren twee bij twee meter. Gedurende mijn lange actieve loopbaan bij ING heb ik voor tekenen geen tijd gehad. Daarvoor was ik veel te druk. Daarnaast runde ik met mijn vrouw ook zes tennisbanen die ik na 25 jaar verkocht



heb. Na mijn vertrek bij ING – mijn laatste functie was projectmanager - ben ik mij gaan toeleggen op schilderen. Tijdens een expositie ontmoette ik een kunstschilder van wie ik nu nog les krijg. Ik schilder vooral aan de hand van foto's. Meestal maak ik schilderijen van 60 bij 80 centimeter. Zo heb ik de haven van Hindeloopen geschilderd. Daar ben ik ongeveer anderhalve maand mee bezig. Ondanks dat iemand tegen mij zei dat het mij niet zou lukken om deze haven van een foto te schilderen. Momenteel exposeer ik in de plaats Bathmen met 25 schilderijen. In januari en februari 2017 exposeer ik ook in Lochem. Mijn vrije tijd vul ik met nog een hobby: golfen. Ik woon in het Gelderse Wilp en zou hier nooit meer weg willen.”
(Hans Nijemanting)

Ken je ook een VO-ING-lid met een bijzondere hobby of verdienste?

Laat het de redactie weten: info@vo-ing.nl